

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Neveléstudomány (TLM1203)

Teoria educației

Egyetemi tanév 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3. Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Református valláspedagógia (vallástanár)
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve		Neveléstudomány				A tantárgy kódja		TLM1203			
2.2. Az előadásért felelős tanár neve			dr. Gorbai Gabriella								
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve			dr. Gorbai Gabriella								
2.4. Tanulmányi év			2.5. Félév			2.6. Értékelés módja		V	2.7. Tantárgy típusa		kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összórászám	98	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					16
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszé kidolgozása					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					7
Vizsgák					3
Más tevékenységek					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászám					58
3.8. A félév összórászám					100
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Nincs
4.2. Kompetenciabeli	Képesség az alapvető neveléstudományi ismeretek megértésére

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Okostábla, Microsoft Teams
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Okostábla, Microsoft Teams, Biblia Intézeti könyvtár

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • önértékelést végez • megbízhatóságot tanúsít • aktívan odafigyel • reflektív és empátikus kommunikációs készségek • krízisérzékenység, prevenciós gondolkodásmód fejlesztése.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • önértékelést végez • megbízhatóságot tanúsít • aktívan odafigyel • reflektív és empátikus kommunikációs készségek • krízisérzékenység, prevenciós gondolkodásmód fejlesztése.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	<p>A hallgató felismeri és megérti egy személy vagy csoport spirituális elkötelezettségét egy magasabb életcél elérésére, a létezés anyagi határain túl.</p> <p>A pedagógiai elméletek és módszerek alapos ismerete.</p>
Képességek	<p>A hallgató képes hallgató az erkölcsi fejlődés és haladás technikáit és módszereit alkalmazza, mint például: ima, meditáció, aszkézis, játékok, stb.</p> <p>Hatékony tanítási stratégiák alkalmazása különböző tanulói csoportokban.</p> <p>A tanulók fejlődésének értékelése és megfelelő visszajelzések nyújtása.</p> <p>A reflektív gondolkodás alapján a hallgató megkülönbözteti és hierarchizálja saját és társai tetteit és tetteit, megérti és előre látja e tettek és tettek következményeit a társadalmi értékek és az evangélium szemszögéből.</p>
Felelősség és önállóság	<p>A hallgató képes az erkölcsi haladás tükrözésére és elemzésére, az elért eredmények függvényében képes megváltoztatni vagy váltani a spirituális fejlődés technikáit és módszereit.</p> <p>Önálló tanítási tervek készítése és megvalósítása.</p> <p>Felelősségvállalás a tanulók szellemi és erkölcsi fejlődéséért.</p> <p>Felelős és megfontolt döntéseket hoz társai és saját tettei tekintetében, értékeli társai cselekvésének eredményeit a társadalmi és közösségi élet aktuális szakaszához igazodva .</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • a hallgatók átfogó képet kapjanak a keresztyén nevelésmélet elméleti és gyakorlati alapjairól. • bemutatja a keresztyén pedagógiai gondolkodás történeti és teológiai gyökereit • bemutatja a református nevelési hagyomány jellemzőit, valamint a nevelő munka során felmerülő kérdésekre adott hitbeli és szakmai válaszokat.
--------------------------------------	---

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> a tantárgy különös hangsúlyt fektet a hit és nevelés kapcsolatának értelmezésére, a gyermekről alkotott bibliai kép pedagógiai következményeire, és a gyülekezeti, iskolai nevelési terekben megvalósítható gyakorlati alkalmazásokra. a kurzus elősegíti a hallgatók személyes hivatásértelmezésének és keresztyén pedagógusi identitásának formálódását.
-------------------------------------	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A vallásos nevelés fogalma, célrendszere és alapelvei	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
Bibliai antropológia és annak pedagógiai következményei – Emberkép, bűn és kegyelem viszonya a nevelésben	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
Fejlődéslélektani alapok keresztyén értelmezésben	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
A hitre nevelés teológiai és pedagógiai dilemmái	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
Nevelési modellek és változások az egyház történetében	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
Az egyházi iskola identitása, szerepe és kihívásai a mai társadalomban – Helye az oktatási rendszerben és sajátos küldetése	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
Erkölcsei nevelés, példamutatás, szolgálatkészség fejlesztése	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
A család, gyülekezet és iskola együttműködése – Közösségi felelősség a gyermek hitének formálásában	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
A tanító személyisége és hivatása keresztyén pedagógusként	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
A szeretet, mint nevelő erő – agapé és pedagógiai alkalmazása – Feltétel nélküli elfogadás, fegyelmezés, határok szeretetben	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
Fegyelmezés, megbocsátás és újjáépítés gyakorlata	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
Kortárs nevelési modellek és a keresztyén nevelés párbeszéde – Humanista, konstruktivista, behaviorista elvek kritikája és lehetőségei	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
Keresztyén nevelés a digitális korban – Médiahasználat, értékek közvetítése, online jelenlét felelőssége	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
A nevelés mint misszió – a keresztyén pedagógia evangéliumi küldetése	előadás, Power Pontos bemutató, magyarázat, csoportmunka	
Könyvészet <ul style="list-style-type: none"> Adorján József (szerk.) (1988): „Hitből hitbe” – Kateketikai kézikönyv. Kiadja a Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest. 		

- Baráth Béla Tibor (2010): Keresztyén pedagógia. Debreceni Református Hittudományi Egyetem.
- Bíró Mária – Ritoókné Ádám Mária (szerk.) (2009): Valláslélektan és nevelés. Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest.
- Buber, Martin: Én és Te. Európa Könyvkiadó, több kiadás.
- Cseri Kálmán (2005): Szülők és gyermekek. Harmat Kiadó, Budapest.
- Comenius, Johann Amos: A nagy oktatásügy. Comenius Művek, több kiadás.
- Dalosné Pallai Ilona (2006): Nevelés, mint szolgálat. Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Kar.
- Dávid Katalin (1997): A hitre nevelés művészete. Szent István Társulat, Budapest.
- Dobos Károly (2003): Az egyházi iskola nevelésmélete. Kálvin Kiadó, Budapest.
- Elliott, John H. (2008): The Arrogance of Nations: Reading Romans in the Shadow of Empire. Fortress Press.
- Falus Iván (szerk.) (2003): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Fisher, R. (2003): Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni erkölcsről és erényekről. Műszaki Kiadó, Budapest.
- Fisher, R. (2007): Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni? Műszaki Kiadó, Budapest.
- Fisher, R. (2007): Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni játékokkal. Műszaki Kiadó, Budapest.
- Fodor János (2004): Keresztény pedagógia alapjai. Szent István Társulat, Budapest.
- Fromm, Erich: A szeretet művészete. Gondolat Kiadó, több kiadás.
- Géczy János (2012): A hitre nevelés módszertana. Kálvin Kiadó, Budapest.
- Hámori Antal (szerk.) (1999): Vallás és nevelés. Szent István Társulat, Budapest.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A keresztyén nevelés bibliai alapjai – Mit mond a Biblia a nevelésről? Szülők, közösség és tanítók szerepe	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
Jézus pedagógiai módszerei – Tanítás, példamutatás és tanítványképzés az evangéliumok tükrében	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
A reformátorok nevelésmélete – Luther, Kálvin hatása a keresztyén nevelésre	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
Comenius hatása a keresztyén nevelésre	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
A hitre nevelés és a vallási szocializáció kérdései	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
A keresztyén iskola szerepe és lehetőségei a mai társadalomban – Misszió, identitás, kihívások	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
Etika és erkölcs a keresztyén pedagógiában – Hogyan közvetíthetők keresztyén értékek nevelés során?	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
Keresztyén nevelés a családban – A család mint elsődleges nevelési közeg	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
Nevelés és lelki gondozás kapcsolata – A lelki fejlődés támogatása pedagógiai kontextusban	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
A szeretet pedagógiája – Feltétel nélküli elfogadás és felelősségteljes nevelés	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
Hogyan válaszol a keresztyén pedagógia a mai gyermekek kihívásaira (digitális világ, identitáskeresés, stb.)?	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
Keresztyén tanár, mint hiteles nevelő – A pedagógus személyiségének hatása	Power Pontos bemutató, csoportmunka	

Interdiszciplinaritás a keresztyén nevelésben – Teológia, pszichológia, pedagógia kapcsolódásai	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
A keresztyén nevelés mint szolgálatra való felkészítés	Power Pontos bemutató, csoportmunka	
<p>Könyvészet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Horváth Zsuzsanna (2008): Keresztyén szemlélet a nevelésben. Harmat Kiadó, Budapest. • John Stott (2005): Az élő Isten népe. Harmat Kiadó, Budapest. • Kállai Katalin (2013): Neveléslélektan keresztyén szemmel. Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest. • Kocsis Imre (2002): Keresztény hit és erkölcs. Szent István Társulat, Budapest. • Kok, Jacobus (2021): Leading in a VUCA World: Integrating Christian Values with Leadership Theory. Springer. • Lappints Árpád (1998): Érték és nevelés. Comenius Bt., Pécs. • Máté-Tóth András – Török Csaba (szerk.) (2011): Religió: Bevezetés a vallástudományba. L'Harmattan, Budapest. • Molnár Melinda (2019): A keresztyén tanár identitása. Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest. • Nagy Károly (1998): Református iskolakép és pedagógiai gondolkodás. Kálvin Kiadó, Budapest. • Nouwen, Henri J.M. (2004): A tékozló fiú hazatér. Jel Kiadó, Budapest. • Palánki Ferenc (2015): Nevelni csak szeretettel lehet. Szent István Társulat, Budapest. • Pálhegyi Ferenc (1998): Pedagógiai kalauz. Budapest. • Pintér Károly (2007): Hit és nevelés. Evangélikus Hittudományi Egyetem, Budapest. • Saliers, Don E. (1994): Worship as Theology. Abingdon Press. • Séra László (2000): Erkölcsi ítéletalkotás, érzelmek és viselkedés. Comenius Bt., Budapest. • Szabóné László Lilla – Siba Balázs (szerk.) (2022): Hitből jövő: Gyülekezetpedagógiai kézikönyv. Kálvin Kiadó – Református Pedagógiai Intézet, Budapest. • Takaró Károly (2001): Nevelélmélet keresztyén szemmel. Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest. • Tamminen, K. – Vesa, M. – Pyysiainen (1998): Hogyan tanítsunk hittant? Teológiai Irodalmi Egyesület, Budapest. • Van Brummelen, Harro (2009): Walking with God in the Classroom: Christian Approaches to Learning and Teaching. ACSI. • Zrinszky László (2002): Nevelélmélet. Műszaki Könyvkiadó, Budapest. 		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma és célkitűzései a keresztyén pedagógia területén működő hazai és nemzetközi episztemikus közösségek, valamint a neveléstudomány és valláspedagógia szakmai fórumai által megfogalmazott irányelvekkel összhangban kerültek kialakításra. Emellett figyelembe veszi a különböző oktatási és nevelési intézmények – mint reprezentatív munkáltatók – részéről érkező elvárásokat a hiteles, értékalapú pedagógusi attitűd, a gyakorlati hitre nevelés, valamint a gyermekközpontú, teológiailag megalapozott nevelői magatartás tekintetében.
- A tananyag fejlesztése során külön figyelmet kapott az olyan kulcskompetenciák támogatása, mint a reflektív gondolkodás, a spirituális intelligencia, a valláspedagógiai érzékenység, és a gyülekezeti közösségi szerepvállalásra való felkészítés. A tantárgy célja, hogy olyan szakembereket képezzen, akik képesek megfelelni az egyházi intézmények és gyülekezetek által elvárt szakmai, etikai és spirituális kritériumoknak is.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Kulcsfogalmak, a nevelés elméletével kapcsolatos alapvető tudnivalók elsajátítása	Félév végi vizsga. A részvizsga időpontját a hallgatókkal egyeztetjük. A tételsort legkésőbb egy héttel a vizsga előtt kapják meg a hallgatók. A vizsga anyagát képezi a vizsga időpontjáig az előadásokon és szemináriumokon átvett teljes anyag.	75%
10.5 Szeminárium / Labor	A szemináriumi témák elsajátítása. Szemináriumi dolgozat.	Szemináriumi dolgozat Részletes tudnivalók a szeminárium ismertetésében.	25 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A hallgatók tisztában vannak a keresztyén nevelélmélet elméleti és gyakorlati alapkérdéseivel, rálátásuk van a keresztyén pedagógiai gondolkodás történeti és teológiai gyökereire valamint elindul a személyes hivatásértelmezés és a keresztyén pedagógusi identitásuk formálódásának folyamata.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja		
---	--	---	---

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

Kitöltés időpontja:
2025. 04. 19.

Előadás felelőse:
dr. Gorbai Gabriella Márta

Szeminárium felelőse:
dr. Gorbai Gabriella Márta

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
...

Intézetigazgató:
.....